

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

w sprawie M.K.

skazanego z art. 190 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 16 lipca 2025 r.

kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego od

wyroku Sądu Okręgowego Warszawa - Praga w Warszawie z 11 grudnia 2024 r.,

sygn. akt VI Ka 1001/23 utrzymującego w mocy

wyrok Sądu Rejonowego w Wołominie z 23 maja 2023 r., sygn. akt V K 403/19

postanowił:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. obciążyć skazanego kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

[WB]

UZASADNIENIE

M. K. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 27 grudnia 2018 r. w M.1 na ulicy [...] groził popełnieniem pobicia i pozbawieniem życia R. Ż., przy czym groźba ta wzbudziła w zagrożonym uzasadnioną obawę, że zostanie spełniona, tj. o czyn z art. 190 § 1 k.k.;

2. w nieustalonym dniu grudnia 2018 r. w M.1 na ulicy [...] groził J. Ż. popełnieniem przestępstwa związanego z co najmniej naruszeniem nietykalności cielesnej jej męża R. Ż., przy czym groźba ta wzbudziła u wyżej wskazanych - zagrożonych uzasadnioną obawę, że mogą zostać spełnione, tj. o czyn z art. 190 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Wołominie wyrokiem z 23 maja 2023 r., sygn. V K 403/19, uznał M. K. winnym popełnienia ww. występków określonych w art. 190 § 1 k.k. i wymierzył za nie dwie kary grzywny po 30 stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki na kwotę 100 zł. Na podstawie art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. sąd następnie połączył orzeczone wobec M. K. kary i orzekł łączną karę grzywny w wymiarze 40 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 100 zł, zaś na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego M. K. na rzecz R. Ż. i J. Ż. nawiazki w kwotach po 500 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę i zasądził od oskarżonego M. K. na rzecz oskarżycieli posiłkowych R. Ż. i J. Ż. kwotę 1008 zł tytułem zwrotu wydatków związanych z ustanowieniem pełnomocnika.

Od powyższego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego M. K., któremu zarzucił naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść rozstrzygnięcia, a to art. 7 k.p.k., a także rażącą niewspółmierność kary.

Wyrokiem z 11 grudnia 2024 r. o sygn. VI Ka 1001/23 Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od powyższego wyroku w zakresie drugiego z zarzucanych czynów wniósł obrońca skazanego M. K., w której podniósł zarzut:

1. obrazy prawa procesowego, tj. art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. oraz art. 12 § 1 a k.p.k. poprzez prowadzenie postępowania bez wymaganego wniosku o ściganie pochodzącego od osoby uprawnionej, a następnie uzyskanie go na etapie postępowania odwoławczego z inicjatywy własnej sądu, mimo iż w realiach niniejszej sprawy wnioski tego rodzaju powinien uzyskać oskarżyciel publiczny wobec braku uprzedzenia przez sąd stron o możliwości zakwalifikowania czynu według innego przepisu prawnego, co oznacza wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej opisanej w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.;

2. obrazę prawa procesowego, tj. art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 101 § 1 pkt 4 k.k., poprzez nieumorzenie postępowania pomimo przedawnienia karalności czynu przed złożeniem wniosku o ściganie, co oznacza wystąpienie bezwzględnej przyczyny odwoławczej opisanej w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku sądu odwoławczego oraz wyroku sądu I instancji, i umorzenie postępowania na podstawie art. 17 § 1 pkt 10 k.p.k. i art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Kasacja obrońcy skazanego okazała się oczywiście bezzasadna, co skutkowało jej oddaleniem na podstawie art. 535 § 3 k.p.k.

W niniejszej sprawie nie doszło do zaktualizowania się bezwzględnej przesłanki odwoławczej wynikającej z treści art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k.

Nie budzi wątpliwości, że przestępstwo stypizowane w art. 190 §1 k.k., które przypisano M. K. ścigane jest na wniosek pokrzywdzonego, na co wskazuje treść przepisu art. 190 § 2 k.k. Kluczowym jest więc ustalenie czy w przedmiotowej sprawie wniosek taki został skutecznie złożony.

W doktrynie i orzecznictwie wielokrotnie formułowany jest pogląd, że oświadczenie woli stanowiące wniosek o ściganie może być wyrażone w dowolnej formie, byleby z dokumentu procesowego w sposób wyraźny wynikało żądanie pokrzywdzonego ścigania sprawców (vide m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 12 grudnia 1985 r., II KR 372/85, OSNKW 1986, nr 9-10, poz. 80). Nie budzi wątpliwości, że samo pisemne zawiadomienie o przestępstwie nie może być utożsamiane ze złożeniem wniosku o ściganie. Dla skuteczności wniosku nie jest, jednakże konieczne użycie konkretnych sformułowań jak np. „żądam ścigania i ukarania sprawcy...”, o ile wola taka została jednoznacznie zmanifestowana. Z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie. W pisemnym zawiadomieniu o przestępstwie, jeden z pokrzywdzonych R. Ż. złożył już na etapie pierwszego przesłuchania w charakterze świadka wniosek o ściganie M. K. (k. 2 verte), od pokrzywdzonej J. Ż. ani prokurator, ani policjant na etapie dochodzenia takiego

wniosku nie uzyskał. Wszczęcie dochodzenia w tej sprawie zostało wydanie „w sprawie kierowania gróźb karalnych w okresie od bliżej nieustalonego dnia i miesiąca 2017 r. do dnia 13 lutego 2019 r.” o przestępstwo określone w art. 190 § 1 k.k. Decyzja ta została podjęta w oparciu o treść zeznań pokrzywdzonego R. Ż., który skutecznie złożył wniosek o wszczęcie postępowania p-ko skazanemu.

Następnie aktem oskarżenia objęto czyny z art. 190 § 1 k.k. Pierwszy dot. gróźb karalnych popełnionych na szkodę pokrzywdzonego R. Ż. a drugi gróźb kierowanych pod adresem J. Ż., które to przestępstwo miało polegać na groźbie popełnia przestępstwa związanego z co najmniej naruszeniem nietykalności cielesnej jej męża R. Ż. a. Pismem z 21 maja 2019 r. pełnomocnik obu pokrzywdzonych w ich imieniu złożył oświadczenie o przystąpieniu do sprawy w roli oskarżycieli posiłkowych i w takim charakterze obydwój pokrzywdzeni występowali całe postępowanie rozpoznawcze zarówno przed sądem I instancji, jak i w postępowaniu apelacyjnym. Powyższe okoliczności wskazują więc jednoznacznie, że wola pokrzywdzonej J. Ż. nie ograniczała się do złożenia zeznań, a rozciągała się również na żądanie ścigania i ukarania M. K. za konkretny czyn opisany przecież w akcie oskarżenia. Późniejsze odebranie przez sąd odwoławczy oświadczenia od ww. pokrzywdzonej było w realiach tej sprawy co do skutków prawnych złożonego oświadczenia woli zbędne chociaż potwierdzające faktyczną wolę pokrzywdzonej. Biorąc pod uwagę fakt, że wolę wszczęcia postępowania przeciwko skazanemu M. K. pokrzywdzona wyraziła złożeniem za pośrednictwem swojego pełnomocnika po skierowaniu aktu oskarżenia to brak wniosku o ściganie na etapie postępowania przygotowawczego został konwalidowany. Na każdym bowiem etapie postępowania zarówno przed sądem I instancji, jak i przed sądem II instancji możliwe jest skuteczne złożenie ww. wniosku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 20 kwietnia 2016 r., **III KK 452/15**, LEX nr 2043746). Zatem w ocenie Sądu Najwyższego w niniejszym składzie, za wniosek o ściganie można również uznać oświadczenie pokrzywdzonego o wstąpieniu do postępowania w charakterze oskarżyciela posiłkowego. Decyzja taka w sposób przecież jednoznaczny i niebudzący wątpliwości wskazuje bowiem na wolę ścigania i ukarania sprawcy przestępstwa. Z taką sytuacją przecież mamy do czynienia w niniejszej sprawie (por. również postanowienie Sądu Najwyższego

z 29 czerwca 2022 r., sygn. V KK 187/22, postanowienie Sądu Najwyższego z 27 marca 2013 r., sygn. KK 476/12).

Reasumując należy stwierdzić, że wyrok Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie nie jest dotknięty wadą, o której mowa w **art. 439 § 1 pkt 9** k.p.k., przy czym wniosek o ściganie został w niniejszej sprawie złożony skutecznie przed rozpoczęciem przewodu sądowego przed sądem I instancji.

Biorąc zatem pod uwagę fakt, że oświadczenie z 21 maja 2019 r. o wstąpieniu do postępowania w charakterze oskarżyciela posiłkowego należało uznać za skutecznie złożony wniosek o ściganie, to nie doszło zatem do przedawnienia występkę z art. 190 § 1 k.k. i jakiegokolwiek rozważania w tym zakresie uznać należało za bezprzedmiotowe. Tym niemniej wskazać należy, że złożenie wniosku na późniejszym etapie postępowania, a więc po wszczęciu postępowania przygotowawczego konwaliduje wszystkie przeprowadzone do tego momentu czynności. Z tych też względów zarzut 2 kasacji Sąd Najwyższy ocenił jako oczywiście bezzasadny.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 637 a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. obciążając nimi skazanego.

Mając powyższe na względzie Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[J.J.]

[r.g.]